

Internt notat ved Rita Jentoft, august 2013

Etiske retningslinjer for bruk og lagring av kliniske videoer og bilder i undervisning og LN2

Retningslinjene er utviklet i forbindelse med utvikling av nytt Læringsnett LN2 ved det helsevitenskapelige fakultet og omhandler lagring og oppbevaring av video til bruk i undervisning. Videoene kan være produsert av andre for eks. "open source" eller at studenter og ansatte produser egne videoer. Tre områder omtales:

1. Informasjon om hensikten med bruk av video i undervisning.
2. Sikring og forvaltning av videoene, herunder eiers rettigheter.
3. Informert samtykke til aktørene i video. Spesielle hensyn gjelder når pasienter er involvert.

Informasjon om hensikten med bruk av video i undervisning.

Innholdet i kunnskapsdatabasen Ergonet og Fysio-nett danner utgangspunkt for å skape en rekke forskjellige læringsaktiviteter for studentene. Den fungerer også som et oppslagsverk og en idébank som kan stimulere til forståelse, og bearbeiding av egen kunnskap og kliniske erfaringer. Det er utviklet funksjonalitet som gjør at studentene selv lager veiledede analyser av egen praksis basert på video. I motsetning Fronter, der studentens progresjon er avhengig av å følge et fastsatt, lærerstyrt opplegg via nettet, åpner Fysio-nett og Ergonet for variasjon og fleksibilitet og nyskapende pedagogisk virksomhet. Erfarings basert læring med refleksjon-over-praksis er et viktig prinsipp, likeså at studentene anses som produsenter, ikke bare konsumenter av kunnskapsstoff. Dette er funksjonaliteter vi ønsker å få bygget inn i LN2.

Fysio-nett og Ergonet er utviklet med ulike funksjoner tilrettelagt for en pedagogisk bruk av materialet som bidrar til å sette studentens læring, mer enn lærers undervisning i sentrum, og til å fremme evne til refleksjon og knytte sammen teori og praksis (Aars, 2007a, 2007b, 2008). Med LN2 ønskes mulighet til å videreføre det pedagogiske utviklingsarbeidet og til å legge til rette også for problembasert læring (PBL). Erfaringer viser at PBL er en krevende arbeidsform å få til via nettet, men at den kan ha spesielle fortrinn mht. kollektiv kunnskapskonstruksjon (Savin-Baden et al., 2006). Studentene vil bli trent i å begrunne sin praksis og sine synspunkter, de stimuleres til samarbeid og de får oppleve å produsere kunnskap sammen. Alle disse forhold vil kunne bidra positivt for å styrke studentenes i selvstyrt og livslang læring.

Det er ønskelig å anvende funksjonen i faglig utviklingsarbeid i samarbeid mellom lærere og praksisveiledere, der problemstillinger kan illustreres (film, bilder) og drøftes. Dermed vil nettet kunne utnyttes til kollektiv refleksjon-over-praksis fagutøvere i mellom, noe som vil

stimulere til livslang læring. Den må ha et brukergrensesnitt som gjør det enkelt for studenter og lærere å legge inn video og tekst mm.

Det er ønskelig at LN2 kan få en funksjon som gjør det mulig å visualisere og diskutere faglige problemstillinger mellom veiledere (klinikere) i praksisfeltet og lærere på utdanningsinstitusjonen. Dette støtter både den enkeltes fagutvikling med arbeidsplassen som læringsarena, og samarbeidet mellom høyere utdanning og arbeidsliv. Det kan bidra til tettere forbindelser mellom profesjonsfelt og utdanning og at dette kan bidra til å utdanne helsepersonell med mer relevant kompetanse i forhold til helsefaglige utfordringer. Fronter er i dag kun tilgjengelig for studenter og tilsatte ved UIT og begrenser derfor samhandling med praksis.

Ressurser i Fysio-nett er laget på norsk, mens Ergonet har både norsk og engelsk innhold. Vi ser at mulighet til på sikt å utvikle nye kontekstbaserte læringsressurser i form av filmer og forelesninger, som kan passe for ulike forhold kulturelle forhold og språk. Disse kan bearbeides og tilpasses slik at de både kan inngå i Ergonet og Fysio-nett's struktur på grunnutdanningsnivå og mere tverrfaglige utdanningsopplegg som for eks felles innholdsdel. Aktivitets- og bevegelsesanalyse er emner som er felles for ergo- og fysioterapeut utdanningene som vi vurderer å utprøve i LN2.

Målet med dette prosjektet er å vurdere nye tekniske løsninger som kan erstatte Fysio-nett og Ergonet hvor film brukes i undervisning for å fremme praktisk kunnskap og analytiske egenskaper hos studentene. Utdanningene har en høy praksis andel i studieplanene, både i form av praksis med pasienter under veiledning utenfor universitetet, samt gjennom praktisk ferdighetstrening og klinikk på universitetet. Gjennom bruk av film og filmanalyse i undervisningen og et fleksibelt LN2, vil studentene ha en bedre mulighet for å reflektere over praksis også etter at praksis har vært gjennomført. En slik portal kan også være besparende ift forelesningsressurser.

Sikring og forvaltning av videoene, herunder eiers rettigheter.

De generelle rettighetene om kopiering og bruk finner du i avtale mellom Universitet- og høyskoler og KOPINOR: <http://www.kopinor.no/brukere/utdanning/universiteter-hogskoler>. Her er det relativt klare beskrivelser av hva som er tillatt. Det er utarbeidet retningslinjer ved UIT som omtaler sikring og forvaltning av arbeidsresultat ved IHO.

[http://uit.no/Content/289294/Reglement om sikring og forvaltning av arbeidsresultat ved UiT.pdf](http://uit.no/Content/289294/Reglement%20om%20sikring%20og%20forvaltning%20av%20arbeidsresultater%20ved%20UiT.pdf)

En litt tydeligere lenke som direkte omtaler digitale læringsressurser finnes her:

<http://uit.no/Content/271158/Sak%20S%2039-11.pdf>

For alle ansatte som ønsker dette bør det gjøres en formalisert (skriftlig) avtale om hvilke rettigheter og hvilke ordninger som skal gjelde. Det er faglig leder for vedkommende ansatte som sitter på ansvaret for dette. Til hjelp for de faglige lederne og de ansatte er det laget en avtalemal og noen retningslinjer for bruk av avtalen. Avtalemal og veileder for digitalt undervisningsmateriale godkjent sentralt og lagt på Avdeling for personal og organisasjon sine nettsider, under regelverk:

http://uit.no/ansatte/organisasjon/regelverk?p_dimension_id=88214&p_menu=42427

NUV har en egen tjeneste for såkalt klarering av opphavsrettsspørsmål kalt "Del Rett" (<http://nuv.no>). Vi bør peke på og oppfordre til muligheten av å merke ressurser som åpne eller delvis åpne. Den mest kjente måten "Creative Commons": <http://www.creativecommons.no/> og <http://creativecommons.org/> For oss er det videre naturlig å peke på det store alternative utvalget av litteratur som er frikjøpt av UB. UB vil her kunne ha gode innspill til oss framover.

Det finnes også en generell regel i Åndsverksloven om fritt bruk av ressurser som er eldre enn 70 år (Jan Aleksandersen, mfl RESULT).

Videoene som produseres av studenter og ansatte ved UIT vil være tilknyttet den enkelte i Mediasite hvor student/lærer kan velge å dele den med medstudenter, lærere og praksisveiledere som har tilgang til Fronter. Studentvideoene vil bli slettet når studenten forlater UIT. Videoene som er strimet til lagring i Mediasite oppbevares innenfor brannmurer ved UIT.

Oppbevaring av pasient video til undervisning via internett

Jentoft har vært i kontakt med Norske samfunnsvitenskaplig datatjeneste, SND. Dersom videoopptak retter seg ift undervisning, har SND ikke noen retningslinjer. Da er det datatilsynet som skal kontaktes.

I følge datatilsynet... Jeg har nettopp snakket med Datatilsynet om bruk av video i undervisning og LN2. Vi har fått noen problemstillinger å jobbe videre med, men trenger nok hjelp av en jurist til det overordnede. Det handler kort oppsummert om at Mediasite er amerikansk og at personopplysninger sendes ut av EU, hvilket lovverk gjelder da.

Inntil vi har fått avklart det juridiske ved bruk av Mediasite er det svært viktig at vi understreker for studentene viktigheten med informert samtykke,

Informert samtykke til aktørene i video. Spesielle hensyn gjelder når pasienter er involvert.

Det er utformet engelsk og norsk utgave av informert samtykke. Se vedlegg. I noen tilfeller vil videoen være aktuell for læring for senere kull. Noen videoer vil kunne oppbevares over lengre tid og spesielt tillatelse innhentes.

Dersom bilder/filmer skal lagres over tid i kunnskapsbiblioteket, må det innhentes særskilt tillatelse fra studenter og lærere som har opphavsrettighet. Aktøren skal orienteres om hensikten med film og vite at han/hun alltid kan be om at video/bilde skal slettes og ikke anvendes i undervisning. Aktører har tre valg ift hvor lenge det aksepteres at opptaket bevares. Dersom studenten ikke ønsker at opptaket bevares lengre enn 6 måneder kan det forhånd krysses her. Et underskrevet eksemplar gis til aktøren. Et signert eksemplar gis til studieleder/prosjektleder for LN2 som oppbevarer de underskrevne samtykkene og ser til at frist for sletting overholdes.

Det kan være hensiktsmessig å orientere om kontrakten før filmingen starter, men underskrive kontrakten etter at filmingen er avsluttet. På den måten har aktøren en kjennskap til hva som er delt av informasjon.

For å se filmene må man logge seg på i Feide. Systemet er amerikansk, men formatet er UIT... myndighetene har fastsatt at man kan se det på faste formatet. Det er vanskelig å få rede på om det er pålagt å søke konsesjon fra datatilsynet ved oppbevaring av pasientinformasjon.

INFORMED CONSENT TO THE USE OF VIDEO RECORDING IN THE EDUCATION OF OCCUPATIONAL THERAPISTS

GUIDELINES FOR THE USE OF VIDEO RECORDING

Videos are used in the education of occupational therapist. The Occupational Therapy Program at University is responsible for use of the video and pictures which are stored at a server within university firewall. These guidelines are to be followed:

1. Video or photo shared is based on informed consent.
2. Video or photo is used by occupational therapists and students in teaching.
3. Video or photo will be deleted if any of the participants in the video/picture asks it to be.

Make x for how long you will accept the video/photo to be stored.

- _ The video/picture will be deleted within six months.
- _ The video/picture will be deleted within two years.
- _ The video/photo can be used for the purpose of teaching until the informed consent is withdrawn.

The undersigned gives his/her consent to video recording, and has agreed to the usage of the recordings.

Date:..... Place:.....

.....
Client / Relative (if needed)

.....
Occupational therapist /Student / Teacher

(Informed consent is a legal condition whereby a person can be said to have given consent based upon an appreciation and understanding of the facts and implications of an action. The individual needs to be in possession of all of his faculties, such as not being mentally retarded or mentally ill and without an impairment of judgment at the time of consenting. Impairments include illness, intoxication, drunkenness, using drugs, insufficient sleep, and other health problems)

INFORMATION OF VIDEO USED IN EDUCATION OF OCCUPATIONAL THERAPISTS

Shared video gives an opportunity to discuss practice in cooperation with clinical supervisor, co-students and teacher. The video and picture will be used as a starting point when guiding occupational therapist students to reflect on what kind of knowledge that is needed to assist people's need to improve their health through participation in meaningful activities within their society. The purpose of using video and pictures visualizing clinical practice is to enhance student's ability to analyse and reflect on their knowledge and clinical experience to enhance a deeper understanding.

Yours sincerely

Rita Jentoft
Head of Occupational Therapy Program

If you need further information please contact-----.

OBTAINING CONSENT

1. Video recording of clients shall be voluntary. All participants must be asked before recording and sign a declaration of consent after recording.
2. For under-aged participants, a declaration of consent must be signed by relations.
3. Participant must be informed what the recordings will be used for.
4. If the participant wishes to see the recording before further use, they must be given the opportunity to do so.

INFORMED CONSENT TO THE USE OF VIDEO RECORDING IN THE EDUCATION OF OCCUPATIONAL THERAPISTS

GUIDELINES FOR THE USE OF VIDEO RECORDING

Videos are used in the education of occupational therapist. The Occupational Therapy Program at University is responsible for use of the video and pictures which are stored at a server within university firewall. These guidelines are to be followed:

4. Video or photo shared is based on informed consent.
5. Video or photo is used by occupational therapists and students in teaching.
6. Video or photo will be deleted if any of the participants in the video/photo asks it to be.

Make x for how long you will accept the video/photo to be stored.

- _ The video/photo will be deleted within six months.
- _ The video/photo can be used for the purpose of teaching until the informed consent is withdrawn.

The undersigned gives his/her consent to video recording, and has agreed to the usage of the recordings.

Date:..... Place:.....

.....
Participants

.....
Occupational therapist /Student / Teacher at UIT, the Artic University of Tromsø

Informed consent is a legal condition whereby a person can be said to have given consent based upon an appreciation and understanding of the facts and implications of an action. The individual needs to be in possession of all of his faculties, such as not being mentally retarded or mentally ill and without an impairment of judgment at the time of consenting. Impairments include illness, intoxication, drunkenness, using drugs, insufficient sleep, and other health problems.

INFORMATION OF VIDEO USED IN EDUCATION OF OCCUPATIONAL THERAPISTS

Shared video gives an opportunity to discuss practice in cooperation with clinical supervisor, co-students and teacher. The video and picture will be used as a starting point when guiding occupational therapist students to reflect on what kind of knowledge that is needed to assist people's need to improve their health through participation in meaningful activities within their society. The purpose of using video and pictures visualizing clinical practice is to enhance student's ability to analyse and reflect on their knowledge and clinical experience to enhance a deeper understanding.

Yours sincerely

Rita Jentoft
Head of Occupational Therapy Program

If you need further information please contact-----.

OBTAINING CONSENT

5. Video recording of clients shall be voluntary. All participants must be asked before recording and sign a declaration of consent after recording.
6. For under-aged participants, a declaration of consent must be signed by relations.
7. Participant must be informed what the recordings will be used for.
8. If the participant wishes to see the recording before further use, they must be given the opportunity to do so.

Two signed documents are needed; one for the participant and one for Tromsø University.

INFORMERT SAMTYKKE TIL VIDEOOPPTAK TIL BRUK I UNDERVISNING VED ERGOTERAPEUT UTDANNING

RETNINGSLINJER FOR BRUK AV VIDEOOPPTAK

Videoopptak / bilder skal inngå ved undervisning av ergoterapeuter/studenter tilknyttet Universitetet i Tromsø. Utdanningsinstitusjonen vil være ansvarlig for oppbevaring og disponering av videofilmene. Bilder og videoopptak redigeres og oppbevares i nettstedet Mediasite som befinner seg på server innenfor universitetets brannmur. Følgende retningslinjer ligger til grunn for opptaket.

7. Videoopptak/bilder kan bare foretas etter samtykkeerklæring.
8. Videoopptak/bilder brukes av ergoterapeuter og studenter i undervisning.
9. Opptak/bilde skal slettes dersom deltakerne ber om det.

Kryss av hvor lenge opptaket kan oppbevares:

- Opptaket slettes etter 6 måneder
- Opptaket slettes etter to år.
- Opptaket kan brukes i undervisning inntil undertegnede tilbaketrekker samtykket

Undertegnede gir sitt samtykke til at det foretas video-opptak, og er innforstått med bruken av opptakene:

Dato:..... Sted:.....

.....
Klient / Foresatte

.....
Ergoterapeut / Student

INFORMASJON OM VIDEOOPPTAK TIL UNDERVISNING AV ERGOTERAPEUTSTUDENTER

Hensikten med å bruke video og bilder fra klinisk praksis er å stimulere til dypere forståelse, og bearbeiding av egen kunnskap og kliniske erfaringer. Videofilm gir et utgangspunkt for å hjelpe ergoterapeut studentene til å reflektere over hvilken kunnskap de trenger for å kunne bistå personens rehabiliteringsbehov, fremme helse og tilrettelegge for deltakelse i meningsfull aktivitet. Studentene vil bli trent i å begrunne sin praksis og sine synspunkter, til samarbeid med klienter, familie og samarbeidspartnere. Dette i samarbeid med praksisveileder og lærer ved utdanningen. Disse forhold vil kunne bidra positivt for å styrke studentenes i selvstyrt og livslang læring.

Ta gjerne kontakt dersom dere ønsker mer informasjon.

Med vennlig hilsen

Rita Jentoft, studieleder ved ergoterapeututdanningen, det helsevitenskapelige fakultet ved Universitetet i Tromsø, tlf.:776 60696 / mobil 90194675, e-mail: rita.jentoft@uit.no

INNHEMING AV SAMTYKKE

1. Videoopptak av klienter skal bygge på frivillighet. De som deltar må gi sitt skriftlige samtykke på en samtykkeerklæring (se ovenfor).
2. For mindreårige deltakere må det også foreligge skiftlig samtykke fra pårørende.
3. De som deltar i videoopptaket skal forklares hva opptakene skal brukes til.
4. Dersom deltaker ønsker det har de anledning til å se opptakene før videre bruk.